



**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Edyta Bielak-Jomaa

Warszawa, dnia 13 września 2017 r.

DOLiS-023-407/17

Pani

Małgorzata Hirszel

Sekretarz Stałego Komitetu Rady Ministrów

Al. Ujazdowskie 1/3

00-583 Warszawa

w nawiązaniu do pisma z dnia 5 lipca br. o sygn. CP6.8800.7.2017 opublikowanego na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji dot. **projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie monitorowania drogowego przewozu towarów** (nr w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów: UD 273, wersja z dnia 24 lipca 2017 r., **dalej zwanego projektem**) uprzejmie informuję, iż **Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych** – z punktu widzenia przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922, dalej zwanej ustawą) – **zglasza następujące uwagi.**

Na wstępie należy zauważyć, iż jest to już druga nowelizacja ustawy z dnia 9 marca o systemie monitorowania drogowego przewozu towarów (dalej zwana ustawą o systemie)¹ od momentu jej wejścia w życie z dniem 18 kwietnia br. **Generalny Inspektor wypowiadał się w tej sprawie** (nr w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów: UD 169) **z własnej inicjatywy (gdyż projekt nie został przedstawiony do zaopiniowania) w dniu 16 listopada 2016 r.**² Następnie, 23 stycznia br. **Generalny Inspektor wyraził zaniepokojenie możliwością wprowadzania poprawek do projektu ustawy tuż przed jego zatwierdzeniem przez Radę Ministrów**³. Propozycje te zostały przeniesione do pierwszego procesu nowelizacji w/w ustawy (nr w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów: UD 184). Także do nich Generalny Inspektor

¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 708

² Sygn. DOLiS-033-536/16/KK/99538: <http://www.giodo.gov.pl/pl/1520275/10141>



dwukrotnie przedstawiał swoje stanowiska w dniach 7 czerwca i 17 lipca br.⁴ Zawierały one uwagi krytyczne przede wszystkim wobec niekompletności projektu w zakresie przetwarzania danych osobowych oraz ułatwionego dostępu do danych dla podmiotów trzecich.

W związku z zaangażowaniem organu ds. ochrony danych osobowych na wszystkich dotychczasowych etapach prac zarówno rządowych, jak i parlamentarnych, ze zdumieniem należy przyjąć, iż projekt nie został przedstawiony do zaopiniowania Generalnemu Inspektorowi. **Ponownie o przepisach dotyczących przetwarzania danych osobowych organ dowiaduje się z doniesień prasowych oraz serwisu internetowego Rządowego Centrum Legislacji. Ma to szczególne znaczenie zwłaszcza z uwagi na nowe, niekonsultowane wcześniej z Generalnym Inspektorem postanowienia dot. uprawnień organów państwa do pozyskiwania danych osobowych obywateli.**

Z zadowoleniem natomiast należy przyjąć uwagi innych podmiotów, które zostały zaproszone do konsultacji projektu i wyraziły wątpliwości z punktu widzenia ochrony danych osobowych, takie jak MSWiA, MSZ, KPRM, Prokuratura Generalna RP oraz RCL.

W art. 1 pkt 12 projektu zaproponowano, by Główny Inspektor Farmaceutyczny był uprawniony do korzystania z danych zgromadzonych w rejestrze i ich przetwarzania za pomocą telekomunikacyjnego urządzenia końcowego. Należy tutaj zgłosić dwie uwagi. **Po pierwsze, z treści przepisu nie jest jasnym, jakie dokładnie zadania Głównego Inspektora wymagają jego dostępu do rejestru.** Należy zauważyć, iż zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy o systemie, organ ten nie jest wskazany wśród podmiotów wykonujących kontrole przewozu towarów. **Po drugie, należy podnieść wyraźny sprzeciw wobec przewidywanych metod dostępu do rejestru.** Ma on się odbywać za pomocą telekomunikacyjnego urządzenia końcowego. Zgodnie z art. 2 pkt 43 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (dalej zwanej Prawem telekomunikacyjnym)⁵ jest to „urządzenie telekomunikacyjne przeznaczone do podłączenia bezpośrednio lub pośrednio do zakończeń sieci”. **Oznaczałoby to możliwość dostępu w sposób niezabezpieczony i niezapewniający właściwej ochrony danych.** Mimo, że Generalny Inspektor konsekwentnie krytykuje dostęp służb do danych na podstawie art. 12 ust. 2-4 ustawy o systemie, **to w przypadku komentowanego przepisu nie przewidziano nawet takich obostrzeń.** Podsumowując, propozycja jest niezgodna z zasadami ochrony danych osobowych i powinna zostać przez projektodawcę przeformułowana.

³ Sygn. DOLiS-033-536/16/KK/5658/17: <http://www.giodo.gov.pl/pl/1520275/10141>

⁴ <http://giodo.gov.pl/pl/1520275/10119>

⁵ Dz. U. z 2016 r. poz. 1489 z późn. zm.

Ponieważ co do propozycji ujętych w **art. 2 projektu** Generalny Inspektor wypowiadał się uprzednio, **aktualne pozostają uwagi poczynione w pismach z 24 czerwca i 17 lipca br., o których mowa powyżej.** Po pierwsze, projektodawca nie uzasadnił w sposób wystarczający przyczyn, dla których zbieranie danych ma się odbywać bez wiedzy osób, których dane dotyczą. Takie rozwiązania prowadzą do nieuzasadnionego ograniczenia praw podmiotów danych do posiadania informacji oraz praw z zakresu indywidualnej kontroli procesu przetwarzania danych osobowych. Po drugie, projektodawca w Raporcie z konsultacji projektu (UD 184)⁶, nie uwzględniając uwag organu ds. ochrony danych osobowych do projektowanych ust. 2f-2h art. 18, przyznał, iż Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad nie ma uprawnień do kontroli innych organów (Stanowisko MF do uwagi nr 84, s. 45 raportu⁷). **Tym samym projektodawca potwierdził obawy GODO, iż GDDKiA nie będzie w stanie stwierdzić, czy oświadczenia podmiotów mających uzyskać dostęp do jego baz danych są prawdziwe, a przekazywane dane będą przetwarzane zgodnie z prawem.** Takie rozwiązanie nie może zostać uznane za prawidłowe i zgodne z prawem polskim oraz europejskim o ochronie danych osobowych. **Projektodawca nie zastosował rozwiązań opartych na art. 7 ust. 4 i n. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej⁸, które sam proponował podczas spotkania w dniu 12 czerwca br.** Umożliwiałyby one GDDKiA kontrolowanie stanu zabezpieczeń danych osobowych u podmiotów, którym dane miałyby być udostępniane.

Odnosząc się do art. 5 pkt 3 projektu organ do spraw ochrony danych osobowych **ponownie sprzeciwia się kopiowaniu rozwiązań przyjętych dla służby specjalnej, jaką jest Centralne Biuro Antykorupcyjne, do działań prowadzonych przez Inspekcję Transportu Drogowego.** Charakter zadań wykonywanych przez oba podmioty jest diametralnie różny, dlatego też należy przyjąć dla nich różne rozwiązania prawne. Uzasadnienie projektu nie wyjaśnia, dlaczego niezbędnym do wykonywania zadań inspekcji jest posiadanie wiedzy o wszelkich orzeczeniach wydanych w postępowaniu sądowym lub administracyjnym czy też skazaniu albo nałożeniu mandatów karnych, które nie muszą być związane z zakresem działalności inspekcji. Na podstawie zaproponowanego przepisu inspektorzy mieliby nieograniczony dostęp do tych kategorii danych. Przyjęcie takich rozwiązań prowadzi do naruszenia **zasad legalności** (art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy) oraz **adekwatności i proporcjonalności** przetwarzania danych (art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy).

Analogicznie, sprzeciw budzą przepisy: wyłączające obowiązek informacyjny wobec osób, których dane dotyczą; o dostępie do innych zbiorów danych oraz okresowej ocenie

⁶ <http://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12293256/12400008/12400009/dokument298770.pdf>

⁷ <http://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12300650/12447084/12447085/dokument304890.pdf>

przechowywanych danych, jako bezpodstawnie ograniczające prawo do informacji oraz wydłużające czas przechowywania informacji ponad niezbędny zakres.

Złe rozwiązania przyjęte dla służb specjalnych, krytykowane nie tylko przez organ ds. ochrony danych osobowych, nie powinny służyć do regulowania zasad przetwarzania danych przez Inspekcję Transportu Drogowego. W obliczu realizowanych przez nią zadań są to rozwiązania nadmierne i nieproporcjonalne. Jest to szczególnie istotne, iż odbywa się niejako przy okazji nowelizowania innej ustawy.

Podsumowując powyższe uwagi oraz wcześniejsze stanowiska należy dojść do wniosku, iż w toku zmian przepisów ustawy o systemie monitorowania drogowego przewozu towarów dochodzi do przyjęcia instrumentów pozwalających szerokiej gamie podmiotów na niekontrolowane inwigilowanie Polaków oraz naruszanie ich prywatności poprzez możliwość dokładnego śledzenia ich podróży na krajowej sieci dróg i autostrad. Pomimo negatywnych stanowisk wielu podmiotów publicznych oraz prywatnych i artykułów prasowych dojść może, jak i w innych przypadkach sygnalizowanych przez Generalnego Inspektora, do szerokiego i nieuzasadnionego ograniczenia prawa do prywatności i ochrony danych osobowych wyrażonych w art. 47 i 51 Konstytucji.

W przypadku przyjęcia opisywanych rozwiązań spełnić mogą się obawy Generalnego Inspektora wyrażone w piśmie z 23 stycznia br., w którym wskazano, iż instrumenty te posłużą do stworzenia systemu totalnego, w którym krytykowane uprawnienia organów państwa będą stosowane na obszarze całego kraju.

Do wiadomości:

1. Sz. P. Adam Bodnar, Rzecznik Praw Obywatelskich, al. Solidarności 77, 00-090 Warszawa
2. P. Piotr Walczak, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów, Zastępca Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, ul. Świętokrzyska 12, 00-916 Warszawa

⁸ Dz. U. z 2016 r. poz. 1799, z późn. zm.